

Література:

1. Парасій-Вергуненко І. М. Банківська система: аналіз банківської діяльності URL : <https://textbook.com.ua/bankivska-sistema/1563561332/s-1?page=1> (дата звернення: 4.02.2021).
2. Огляд банківського сектору. URL : https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Banking_Sector_Review_2019-11.pdf?v=4 (дата звернення: 07.02.2021).

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ОПЕРАЦІЙНИМИ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Лисенко Ю.О.

*Науковий керівник: Андрєєва В. Г., к.е.н., доцент
Київський національний торговельно-економічний університет*

Сьогодні питання раціонального управління витратами виробництва є досить актуальним. Саме витрати впливають на ефективність виробництва, ціноутворення і конкурентоспроможність продукції на ринку. Отримання найвищого ефекту з найменшими затратами матеріальних, трудових та фінансових ресурсів залежить від політики управління витратами, яка передбачає пошук способів їх мінімізації. Найбільшу актуальність має система управління витратами, котра давала б змогу точніше аналізувати та знижувати витрати на виробництво, а також можливість точного планування витрат на майбутні періоди, що забезпечувало б ефективне виробництво продукції [3].

Витратами звітного періоду визнаються або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу підприємства (за винятком зменшення капіталу внаслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені [2].

Основними витратами підприємства є операційні витрати, які пов'язані з виконанням основної діяльності, заради якої створене підприємство (виготовлення продукції, надання послуг, виконання робіт).

Витрати операційної діяльності групуються за наступними економічними елементами: матеріальні затрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати [2].

Як показують дослідження загальна сума операційних витрат підприємств України як в цілому, так і за всіма економічними елементами у 2017– 2019 роках мала тенденцію до зростання (у 2017 р. загальна сума операційних витрат становила 3525187887,7 тис. грн, а в 2019 р. – 4675307915,6 тис. грн). В абсолютному вимірі найбільший приріст був притаманний матеріальним витратам (692495143,8 тис. грн або 26,2%), а у відносному – відрахуванням на соціальні заходи (57092825,7 тис. грн або 58,8%) [1].

Що стосується структури операційних витрат вітчизняних підприємств, то протягом періоду дослідження найбільшу частину займали матеріальні

затрати, які в 2019 році становили 71,4% та в порівнянні з 2017 роком знизились на 3,6%, далі - витрати на оплату праці, частка якої була стабільною - 15%, третє місце займає амортизація, питома вага якої коливалася (у 2017 р. – 7,0%, у 2018 р. – 6,7%, у 2019 р. – 7,3%). Відрахування на соціальні заходи та інші витрати займають менше 3% від загальних витрат операційної діяльності підприємств України [1].

Треба зазначити, що структура операційних витрат залежить від виду економічної діяльності підприємства. Так, матеріальні витрати займають найбільшу частку у сільському господарстві – 77,3%. Питома вага амортизації найвища у транспортних, поштових та підприємств, що займаються кур'єрською діяльністю - 12,3%. Частка витрат на оплату праці найбільша на підприємствах оптової та роздрібною торгівлі, а також на транспортних, поштових та підприємствах, що займаються кур'єрською діяльністю (24,1% та 23,4% відповідно), виходячи з цього, високою є питома вага відрахувань на соціальні заходи (4,8%). Інші витрати найбільші в сільському, лісовому та рибному господарстві – 2,7% [1].

Таким чином, виникає необхідність удосконалення системи управління операційними витратами підприємства, яка представляє собою сукупність взаємопов'язаних засобів і методів, спрямованих на оптимізацію витрат. На сучасному етапі розвитку економіки України використовується досить велика кількість методів управління витратами: директ-костинг, стандарт-кост, таргет-костинг, кайзен-костинг, АВС-метод, бенчмаркінг витрат, кост-кілінг, СVP-аналіз, LCC – аналіз, система «Just-in-Time» тощо.

Дані методи управління витратами є досить різноманітними за своїм змістом, цілями і особливостями застосування, тому важливо правильно підійти до їх вибору, враховуючи позитивні та негативні сторони використання та особливості здійснення операційної діяльності підприємства. При необхідності для ефективного управління витратами доцільно використовувати декілька методів у комплексі. Отже, від правильного вибору методу залежить ефективність управління на підприємствах.

Література:

1. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0027-00#Text>
3. Свистун Л. А., Левкова Р. М. Удосконалення системи управління витратами підприємства в умовах нестабільної економіки. *Економіка і регіон*. 2017. № 4. С. 57-62. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econrig_2017_4_11

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Лукаш Р. М.

*Науковий керівник: Андрєєва В. Г., канд. екон. наук, доцент
Київський національний торговельно-економічний університет*